

RWS INFORMATIE -

Integraal Veiligheid Plan (IVP) op basis van sjabloon 2.0.5

**Project: Renovatie Koninginnensluis
PPO Midden-Nederland B Sluizen**

Datum	20 februari 2023
Status	Definitief

Coördinator Ontwerpfase	Loek Overes
Coördinator Uitvoeringsfase	N.n.b.

Colofon

Documentinformatie

Uitgegeven door	Renovatie Koninginnensluis PPO Midden-Nederland B Sluizen
Technisch manager	Loek Overes
Telefoon	06 2956 4278
Opgesteld door	Hans van Oosterhout
Versie	1.0
Status	Concept

Acceptatie

Uitgegeven door:	Paraaf:	Datum:
Opsteller(s)	Hans van Oosterhout	20-2-2023
Vrijgave	Loek Overes	20-2-2023
Technisch manager:		
Vrijgave	Jurriën Besseling	20-02-2022
V&G-Coördinator		
Vaststelling	Ivens Krist	20-2-2023
Project Manager:		

Versiebeheer

Versie	Datum	Reden van uitgifte/wijzigingen
0.1	12-1-2023	Eerste opzet
0.2	6-2-2023	Review opmerkingen van leden Technisch Team en V&G-coördinator verwerkt
1.0	20-2-2023	Versie 0.2 definitief gemaakt

Inhoud

Inleiding 7

1 Uitgangspunten en randvoorwaarden 8

- 1.1 Beleidsverklaringen 8
- 1.2 Ambitie en doelen 9
- 1.3 Gedragsregels voor projectmedewerkers 10
- 1.4 Relevante veiligheidsdomeinen 11

2 Het project 12

- 2.1 Reikwijdte en grenzen project 12
- 2.2 Betrokken partijen 15
- 2.3 Contactgegevens m.b.t. V&G 16
- 2.4 V&G-Coördinatie bij nevenaanneming 19
- 2.5 Planning van de werkzaamheden 19
- 2.6 Melding 19

3 Maatregelen 20

- 3.1 Algemeen 20
- 3.2 Arbeidsveiligheid 20
- 3.3 Verkeersveiligheid 21
- 3.4 Nautische veiligheid 22
- 3.5 Waterveiligheid 23
- 3.6 Externe veiligheid 23
- 3.7 Machineveiligheid 24
- 3.8 Elektrische veiligheid 24
- 3.9 Constructieve veiligheid 25
- 3.10 Sociale veiligheid 25
- 3.11 Brandveiligheid 26
- 3.12 Integrale beveiliging 27
- 3.13 Ontwerp RI&E 27
- 3.14 Risico's tijdens de instandhouding van het areaal 28

4 Afspraken 29

- 4.1 Projectregels 29
- 4.2 Overdracht Integrale Veiligheid 30
- 4.3 Afstemming 30
- 4.4 Werk- en Rusttijden 33
- 4.5 Handelen bij wijzigingen 33
- 4.6 Melden en handelen bij incidenten 33
- 4.7 Escalatie 34

5 Wijze van toezicht 35

- 5.1 Opdrachtgever 35
- 5.2 Opdrachtnemer 36

6 Verantwoording van BTO-keuzen 37

7 Opleiding en instructie 38

7.1	Opdrachtgever	38
7.2	Opdrachtnemer	38

Bijlage A	Afkortingen	39
------------------	--------------------	-----------

Bijlage B	Definities	41
------------------	-------------------	-----------

Bijlage C	Ontwerp RI&E	43
------------------	-------------------------	-----------

Bijlage D	Overzicht met BTO-keuzen	44
------------------	---------------------------------	-----------

Inleiding

Dit Integraal Veiligheidsplan (IVP) is de invulling van het wettelijk vereiste V&G plan voor arbeidsveiligheid, uitgebreid met de overige specifieke veiligheidsdomeinen voor Rijkswaterstaat (RWS). Als Opdrachtgever (OG) heeft Rijkswaterstaat de verantwoordelijkheid om tijdens de ontwerpfase dit IVP:

- Op te (laten) stellen en;
- Onderdeel te laten zijn van het contractdossier en;
- Beschikbaar te stellen op de bouwlocatie alvorens de uitvoeringswerkzaamheden van start gaan (= moment dat opdrachtnemers op de bouwlocatie komen).

Als er fysieke werkzaamheden op de bouwlocatie worden uitgevoerd, is de opdrachtnemer (ON) vervolgens verantwoordelijk voor het uitvoeren van dit IVP en het actualiseren ervan zodra de uitvoeringswerkzaamheden daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij risicovolle werkzaamheden of als via een ander contract een nieuwe partij op de bouwlocatie werkzaamheden gaat verrichten. In deze gevallen zal de Coördinator Uitvoeringfase namens de opdrachtnemer, in overleg met de Coördinator Ontwerpfase namens de opdrachtgever, moeten zorgen voor de noodzakelijke afstemming en coördinatie.

Dit IVP is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 1: een beschrijving van de RWS veiligheidsambitie alsmede de project specifieke veiligheidsdoelstellingen.
- Hoofdstuk 2: een beschrijving van het tot stand te brengen bouwwerk, een overzicht van de betrokken ondernemingen op de bouwlocatie, de naam van de Coördinator Ontwerpfase en van de Coördinator Uitvoeringfase;
- Hoofdstuk 3: de maatregelen die volgen uit de Risico-inventarisatie en – evaluatie (RI&E), bedoeld in bijlage C;
- Hoofdstuk 4: de afspraken met betrekking tot de uitvoering van de maatregelen, bedoeld in hoofdstuk 3;
- Hoofdstuk 5: de wijze waarop toezicht op de maatregelen wordt uitgeoefend;
- Hoofdstuk 6: de Bouwkundige, Technische en Organisatorische (BTO-)keuzen die in verband met de veiligheid en gezondheid van de werknemers en zelfstandigen in de uitvoeringsfase worden gemaakt alsmede de onderzoeken en rapporten die de onderbouwing van deze keuzen ondersteunen;
- Hoofdstuk 7: de wijze waarop voorlichting en instructie aan de werknemers op de bouwplaats wordt gegeven.
- Bijlage C: een inventarisatie en evaluatie van de specifieke gevaren voor het betreffende bouwwerk (de objectrisico's) en specifieke gevaren die het gevolg zijn van de gelijktijdige en achtereenvolgende uitvoering van de bouwwerkzaamheden en in voorkomend geval van de wisselwerking met doorgaande exploitatiewerkzaamheden (de samenlooprisico's);

Dit IVP is een coördinatie document dat zal worden aangepast indien wijzigingen in de praktijk daar aanleiding toe geven. Zie hiervoor de tabel "versiebeheer" in de colofon.

Indien volledig ingevuld en correct gebruikt voldoet dit IVP aan de wettelijk vereisten voor een V&G-plan; hierdoor is een separaat V&G-plan niet nodig.

1 Uitgangspunten en randvoorwaarden

1.1 Beleidsverklaringen

Naast de beleidsverklaring van Rijkswaterstaat als organisatie heeft het IPM-team van Midden-Nederland B Sluizen een beleidsverklaring opgesteld specifiek gericht op haar taak en verantwoordelijkheid. Beide beleidsverklaringen zijn hier opgenomen.

1.1.1 Beleidsverklaring DG

Met deze beleidsverklaring beloven we dat we ons uiterste best gaan doen om onze maatschappelijke taken zo veilig mogelijk uit te voeren over de volle breedte van ons werkgebied.

Het is onze plicht en onze ambitie om ons land te beschermen tegen hoog water. De gebruikers moeten onze wegen en vaarwegen, oppervlaktewateren en objecten veilig kunnen gebruiken. Ook het werken aan de veiligheid van de omwonenden van ons werkgebied is onze zorg. Bovendien zorgen we ervoor dat iedereen die bij Rijkswaterstaat of in onze opdracht werkt, zijn of haar werk veilig kan doen.

We streven naar een proactief veiligheidsniveau op de veiligheidscultuurladder. Dit betekent dat we binnen Rijkswaterstaat continu gericht zijn op het voorkomen van veiligheidsrisico's en incidenten en dat blijven doen.

Dat doen we door actief en effectief samen te werken aan veiligheid en goed af te stemmen. Zowel binnen Rijkswaterstaat als met onze maatschappelijke partners en met behoud van ieders verantwoordelijkheid. Rijkswaterstaat heeft daarin een voorbeeldfunctie en neemt een voortrekkersrol.

Wij werken daaraan volgens een veiligheidsmanagementsysteem dat erop is gericht de veiligheidssituatie van onze objecten en infrastructuur continu te verbeteren. Over de voortgang en de resultaten daarvan leggen we verantwoording af.

Als het gaat om de arbeidsveiligheid streven we naar nul doden en nul ernstig gewonden. Als anderen werken op onze terreinen, zorgen we ervoor dat ook zij voldoen aan de veiligheidseisen en -normen die we aan onze eigen medewerkers stellen.

Wij kennen de belangrijkste veiligheidsrisico's op onze netwerken. We werken continu samen aan het beter beheersen ervan en ontwikkelen het leiderschap, de kennis en het vakmanschap dat daarvoor nodig is.

Bovendien investeren we in een open cultuur die erop gericht is samen continu te verbeteren, te leren en elkaar scherp te houden. Een cultuur waarin we open het gesprek aangaan over risico's, dilemma's, fouten en onveilig gedrag.

Als het nodig is, spelen we veerkrachtig, daadkrachtig en professioneel in op gevaarlijke situaties en incidenten. We communiceren hier eerlijk, open, tijdig en correct over en werken aan goede voorlichting over de veiligheid op en rond onze netwerken.

Tenslotte analyseren we incidenten om daarvan te leren. Opdat we maatregelen kunnen nemen om die incidenten in het vervolg te voorkomen. Daarmee krijgen we een steeds scherper oog voor nieuwe ontwikkelingen die de veiligheid in ons werkgebied bedreigen.

Januari 2021

Michèle Blom
Directeur-generaal Rijkswaterstaat

1.1.2 *Beleidsverklaring Kernteam Midden-Nederland B Sluizen*

Als Kernteam van het Cluster Midden-Nederland B Sluizen hebben wij de verantwoordelijkheid om binnen onze mogelijkheden en invloed een bijdrage te leveren aan het Rijkswaterstaat veiligheidsmotto: "Iedereen elke dag veilig thuis".

Dat doen wij door, elk binnen ieders eigen verantwoordelijkheid, te werken aan een veilige uitvoering van onze projecten met als doel projecten over te dragen die veilig zijn voor gebruikers, werknemers en omgeving.

Om dit doel te bereiken is ons veiligheidsmanagement gericht op het voldoen aan onze verplichtingen, dit zijn:

- werkgever van onze medewerkers;*
- opdrachtgever van projecten;*
- leverancier van bouwwerken die veilig zijn voor gebruikers, omgeving en veilig te onderhouden zijn op het niveau van veiligheid dat van toepassing is bij de overdracht.*

Het veiligheidsmanagement binnen het cluster moet bijdragen aan de doelstelling van Rijkswaterstaat te komen tot een proactieve veiligheidscultuur voor de gehele organisatie.

Januari 2022

Kernteam Midden-Nederland B Sluizen:

Ivens Krist, Ikbal Colak, Marijke Cordes, Loek Overes, René Diks, Jaap van 't Noordende

1.2 **Ambitie en doelen**

Rijkswaterstaat heeft zich gecommitteerd aan een proactieve en integrale aanpak van veiligheidszorg voor:

- Medewerkers en andere betrokkenen;
 - Gebruikers van de wegen en de vaarwegen;
 - Omwonenden en derden.
- Met als streven: nul doden en nul ernstig gewonden.

Deze algemene ambitie is door de opdrachtgever en het projectteam voor dit specifieke project vertaald in de volgende project specifieke ambities en doelen.

1.2.1 *Ambities*

Door optimale samenwerking creëren van een duurzame infrastructuur. Optimale samenwerking ontwikkeld zich door samen leren over het proces- en de werking van de gekozen samenwerkingsvorm en hoe in die vorm efficiëntie kan worden verhoogd bij sluis renovatie werkzaamheden binnen PPO Midden-Nederland B Sluizen.

Een veilig project

We zorgen ervoor dat de werking van het object in de toekomst voor ten minste 15 jaar (Industriële Automatisering), 25 jaar (werktuigbouw) of 50 jaar (Civiel) gegarandeerd blijft. Het object voldoet na oplevering aan alle actuele normen en richtlijnen en functioneert veilig en betrouwbaar in de netwerken van schut-, spui-

en verkeersfunctie dragende objecten. Wij vinden het vanzelfsprekend dat in de realisatie van het project veilig werken topprioriteit is.

Optimale betrouwbaarheid van het netwerk

Het object functioneert betrouwbaar in de netwerken van schut-, keer- en verkeersfunctie dragende objecten. De opdrachtgever beschikt over een actuele set aan informatie- en documentatie bij de afronding van het project.

Een tevreden omgeving

Optimale beschikbaarheid van het netwerk en tevreden omgeving en gebruikers. Zowel het scheepvaart- (beroeps en recreatievaart) als het wegverkeer ondervinden minimale hinder van de werkzaamheden en het aanbod voor weg- en vaarwegcapaciteit sluit aan bij de vraag.

Werken vanuit de bedoeling met optimale klantwaarde

Optimale klantwaarde betekent dat het project datgene levert wat de klant nodig heeft. In het bijzonder dienen de keuzes (dient de renovatie) hierbij recht te doen aan de monumentale status van de Koninginnensluis. We gaan op zoek naar de vraag achter de vraag. Wat is de essentie van de behoefte? Hiervoor is niet alleen kennis van de klantbehoefte noodzakelijk (de vraag), maar ook expertise van marktpartijen over mogelijke oplossingen (het aanbod). Wij brengen daarom de vraag van de klant in verbinding met de oplossing vanuit de markt, dit doen we door gezamenlijke ontwerpsessies met de Opdrachtnemer, RWS en de klant.

Duurzaamheid

Een optimale bijdrage aan duurzaamheid: in gebruik van energie en materialen wordt binnen de mogelijkheden gestuurd op ontwerpkeuzes die verantwoord uitgevoerd kunnen worden.

1.2.2 Projectdoelstellingen

We willen deze ambitie bereiken door deze 6 projectdoelstellingen na te streven:

1. Het complex is binnen de scope van de opdracht volledig en integraal gerenoveerd met een functionaliteit die duurzaam en betrouwbaar is;
2. Hinder en overlast wordt zoveel mogelijk beperkt en tijdig gecommuniceerd;
3. Recht doen aan de monumentale status van het complex;
4. Een tevreden opdrachtgever die maximale klantwaarde ervaart, met een actuele set aan informatie- en documentatie bij overdracht;
5. Het object wordt gerenoveerd met ambitie voor veiligheid, duurzaamheid en circulariteit;
6. Een samenwerkingsklimaat dat bijdraagt aan een optimale prijs / kwaliteit verhouding van het werk.

1.3 Gedragsregels voor projectmedewerkers

Voor dit project gelden de volgende gedragsregels:

1. Ik heb een voorbeeldfunctie.
2. Ik neem veiligheid altijd mee in mijn werk.
3. Ik zorg voor een veilige werkomgeving.
4. Ik stop elke klus die niet veilig voelt.
5. Ik meld (bijna)ongevallen altijd via 0800-8002 en bespreek deze.
6. Ik zorg voor de juiste persoonlijke bescherming (PBM's).

1.4 Relevante veiligheidsdomeinen

Voor dit project zijn de volgende aangekruiste veiligheidsdomeinen relevant:

☒ Arbeidsveiligheid (altijd relevant)	☒ Elektrische veiligheid
☒ Verkeersveiligheid	☐ Tunnelveiligheid
☒ Nautische veiligheid	☒ Constructieve veiligheid
☒ Waterveiligheid	☒ Sociale veiligheid
☒ Externe veiligheid	☒ Brandveiligheid
☒ Machineveiligheid	☒ Integrale beveiliging

De aangekruiste veiligheidsdomeinen worden behandeld in dit IVP.

De definities van bovengenoemde veiligheidsdomeinen zijn opgenomen in Bijlage B.

2 Het project

2.1 Reikwijdte en grenzen project

Het complex Koninginnensluis is een sluizencomplex dat is gelegen in de verbinding van de rivier de Lek (zuidzijde) met het Merwedekanaal (noordzijde) in Vreeswijk (gemeente Nieuwegein).

Luchtfoto: complex Koninginnensluis met op de achtergrond de Lek

De Koninginnensluis is gebouwd in de periode 1882 tot 1886 en in 1892 officieel in gebruik genomen. De sluis vormt samen met de Wilhelminabrug en de Emmabrug één complex. De Koninginnensluis en de Emmabrug zijn sinds 2002 opgenomen in de lijst van Rijksmonumenten.

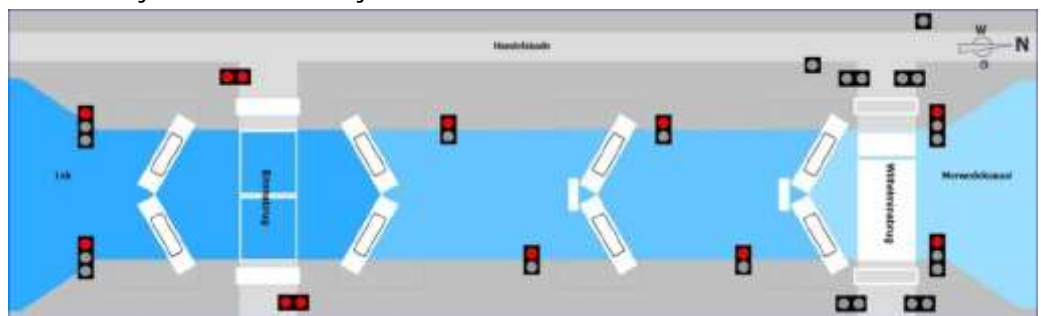
De huidige Wilhelminabrug, ook wel "Lage brug" of "Lage Brug" geschreven, stamt uit 1959. Toen is de voormalige dubbele ophaalbrug vervangen door de huidige (enkele) ophaalbrug. De brug vormt de verbinding tussen Koninginnenlaan en Handelskade.

De Emmabrug, ook wel "Hogebrug" of "Hoge Brug" geschreven, is in dezelfde periode als de sluis gebouwd. Het is een dubbele ophaalbrug. De brug vormt de verbinding tussen Molenstraat en Lekboulevard / Handelskade. De brug kent beperkingen voor het verkeer in breedte (maximaal 2,0 meter) en / of een totaal massa (1,5 ton).

De Koninginnensluis valt onder de wet op de waterkering, wat betekent dat de waterkering te allen tijde gesloten moet kunnen worden. Rekening houdend met de getijden werking van de Lek dient de sluis in twee richtingen het water te keren. De Koninginnensluis mondt aan de zuidzijde uit op het gedeelte van de Lek dat gelegen

is achter de stuw bij Hagestein. Op dit deel van de Lek is eb en vloed werking van toepassing, dus ook voor de zuidzijde van de Koninginnensluis.

De sluis bestaat uit twee in elkaars verlengde gelegen sluiskolken van 120 meter lang met drie sluishoofden van 11,85 meter breed. De schutbreedte in de kolken is 24,00 meter. Bij elk sluishoofd staat een bedienhuisje, bij het middenhoofd staat een wachthuisje. Alle huisjes staan op de oostelijke kade. Aan de zijde van het Merwedekanaal is het binnenhoofd (benedenhoofd) gelegen. Aan de Lekzijde is het buitenhoofd (bovenhoofd) gelegen. Daartussen is het middenhoofd gesitueerd. Het Merwedekanaal loopt van noord naar zuid, net als de sluis. De sluis heeft daardoor een oostelijke en een westelijke kade.

Inrichting complex Koninginnensluis

Aan de noordzijde is een wacht- / afmeerplaats. Ook aan de zuidzijde (Lekzijde) is een wachtplaats van 50 meter lang en een drijvende afmeervoorziening van 100 meter lang.

De Koninginnensluis wordt voornamelijk gebruikt door de recreatievaart. De sluis is in de periode 1 april tot 1 november op werkdagen bemand van 09:00 tot 17:00 en tijdens weekend- en feestdagen tot 21:00 uur. Op aanvraag is schutten mogelijk vanaf 06:00 uur en tot 21:00 uur. In de periode 1 november tot 1 april is schutten alleen mogelijk op aanvraag.

2.1.1 Omschrijving van het project

De projectscope is opgenomen in het document Vraagspecificatie algemeen (HB#4213990), behorende bij het contract met zaaknummer 31173992.

Het project Renovatie Koninginnensluis betreft het afronden van een eerder gestarte maar onvolledig uitgevoerde renovatie in 2015 – 2018 van het complex. Het betreft resterende werkzaamheden aan de Koninginnensluis, die tijdens de eerste fase van de renovatie niet zijn opgelost. Alle onderdelen van het complex zijn in meer of mindere mate onderdeel van de opdracht. Bij de renovatie van de meest kritische onderdelen is snelheid gewenst. Door het uitvoeren van een scenario-analyse, is ervoor gekozen om de renovatie in tweeën te delen en dus middels twee aanbestedingen te realiseren:

- Deel A:
kritische werkzaamheden aan de eb- en vloeddeuren bij het buitenhoofd zijn uitgevoerd in 2021;
- Deel B:
de resterende werkzaamheden van het project volgen een eigen aanbestedingstraject.

Dit IVP heeft betrekking op de werkzaamheden die uitgevoerd gaan worden voor het hierboven genoemde Deel B.

De scope bevat een aantal technische maatregelen aan de sluiskolken, de bruggen (Wilhelminabrug en Emmabrug) en algemene onderdelen. Met als uitgangspunt dat na voltooiing van de renovatie de volgende (rest)levensduren gehanteerd kunnen worden:

- Civiel: 50 jaar;
- Werktuigbouwkundig: 25 jaar;
- Elektrotechnisch: 25 jaar;
- Industriële automatisering: 15 jaar.

Gedurende deze levensduur dient het complex constructief veilig te zijn en de functies keren, schutten, kruisen uit te kunnen voeren. Gedurende de eerste 10 jaar na de renovatie dient het complex geen groot onderhoud nodig te hebben.

2.1.2 Locatie van het bouwwerk (fysieke grenzen)

De Koninginnensluis ligt in Vreeswijk, een van de dorpskernen van de gemeente Nieuwegein (Utrecht), in het Merwedekanaal.

Adres: Koninginnensluis 8, 3433 CV te Nieuwegein (Utrecht).

Locatie: complex Koninginnensluis (Bron: Geoweb)

Aan de noordzijde van het complex, in de Koninginnenlaan, is de Wilhelminabrug gesitueerd. Aan de zuidzijde, in de Molenstraat, is de Emmabrug gelegen. Ter hoogte van de Emmabrug, aan de overzijde van de Lekboulevard ligt de schotbalkenloods.

De RWS objectcode van het complex is 38F-006. Subcodes van het complex zijn verwerkt in de volgende tabel:

Objectcode	Omschrijving
38F-006-01	Koninginnensluis (inclusief aanlegsteigers)
38F-006-02	Wilhelminabrug
38F-006-03	Emmabrug
38F-006-99	Object overstijgende voorzieningen Koninginnensluis

Tabel met objectcodes.

In onderstaande afbeelding zijn de locaties van de sub-codes van de verschillende onderdelen weergegeven in een afbeelding.

Locatie: subcodes complex Koninginnensluis (bron afbeelding: Google Earth)

2.2 Betrokken partijen

Betrokken partijen en personen, die een belang of relatie hebben bij dit IVP zijn:

2.2.1 Opdrachtgever

Organisatie	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Naam	Directoraat Generaal Rijkswaterstaat
Bezoekadres	Maartje Smits-Damstra
Postcode en Plaats	Griffioenlaan 2
Telefoonnummer	3526 LA Utrecht
Emailadres	06 5019 7624
	maartje.smits@rws.nl

2.2.2 Opdrachtnemer(s)

Organisatie	Naam (n.n.b.)
Naam	Naam (n.n.b.)
Bezoekadres	Adres (n.n.b.)

Postcode en Plaats	Postcode, Plaats (n.n.b.)
Telefoonnummer	Telefoonnummer (n.n.b.)
Emailadres	Emailadres (n.n.b.)

2.2.3 Overige partijen

- Aannemerscombinatie voor vast onderhoud en storingen (PARK);
- Verkeersmanagement vaarweg en bediening (VWM);
- **Rijksgebouwendienst, Corporate dienst (CD);**
- Rijkswaterstaat, PPO Midden-Nederland A Vaarwegen Zuid;
- Rijkswaterstaat, Centrale informatievoorziening (CIV).

2.3 Contactgegevens m.b.t. V&G

De wettelijke Ontwerpfase loopt totdat "de schop de grond in gaat" en eindigt dus niet na Contractgunning. Ontwerp- en Uitvoeringsfase kunnen daarmee parallel lopen.

2.3.1 Coördinator Ontwerpfase, namens de opdrachtgever

Coördinator Ontwerpfase

Organisatie	PPO Midden-Nederland B Sluizen
Naam	Loek Overes
Bezoekadres	Griffioenlaan 2
Postcode en Plaats	3526 LA Utrecht
Telefoonnummer	06 2956 4278
Emailadres	loek.overes@rws.nl

2.3.2 V&G-Coördinator namens de Opdrachtgever

V&G-Coördinator Opdrachtgever

Organisatie	Rijkswaterstaat Programma's, Projecten en Onderhoud
Naam	Jurriën Besseling
Bezoekadres	Griffioenlaan 2
Postcode en Plaats	3526 LA Utrecht
Telefoonnummer	06 1156 8424
Emailadres	jurrien.besseling@rws.nl

2.3.3 Coördinator Uitvoeringsfase, namens de Opdrachtnemer

Coördinator Uitvoeringsfase

Organisatie	Naam (n.n.b.)
Naam	Naam (n.n.b.)
Bezoekadres	Adres (n.n.b.)
Postcode en Plaats	Postcode, Plaats (n.n.b.)
Telefoonnummer	Telefoonnummer (n.n.b.)
Emailadres	Emailadres (n.n.b.)

2.3.4 *Project- en object verantwoordelijke personen*

Projectmanager opdrachtgever (PM)

Organisatie	PPO Midden-Nederland B Sluizen
Naam	Ivens Krist
Bezoekadres	Griffioenlaan 2
Postcode en Plaats	3526 LA Utrecht
Telefoonnummer	06 5206 6965
Emailadres	ivens.krist@rws.nl

Contractmanager opdrachtgever (CM)

Organisatie	PPO Midden-Nederland B Sluizen
Naam	René Diks
Bezoekadres	Griffioenlaan 2
Postcode en Plaats	3526 LA Utrecht
Telefoonnummer	06 1140 2541
Emailadres	rene.diks@rws.nl

Technisch manager opdrachtgever (TM)

Organisatie	PPO Midden-Nederland B Sluizen
Naam	Loek Overes
Bezoekadres	Griffioenlaan 2
Postcode en Plaats	3526 LA Utrecht
Telefoonnummer	06 2956 4278
Emailadres	loek.overes@rws.nl

Omgevingsmanager opdrachtgever (OM)

Organisatie	PPO Midden-Nederland B Sluizen
Naam	Marijke Cordes
Bezoekadres	Griffioenlaan 2
Postcode en Plaats	3526 LA Utrecht
Telefoonnummer	06 1534 9329
Emailadres	marijke.cordes@rws.nl

Manager projectbeheersing opdrachtgever (MPB)

Organisatie	PPO Midden-Nederland B Sluizen
Naam	Ikbāl Colak
Bezoekadres	Griffioenlaan 2
Postcode en Plaats	3526 LA Utrecht
Telefoonnummer	06 5063 3072
Emailadres	ikbal.colak@rws.nl

Regisseur Assetmanagement (RAM)

Organisatie	PPO Midden-Nederland B Sluizen
Naam	Jaap van 't Noordende
Bezoekadres	Griffioenlaan 2
Postcode en Plaats	3526 LA Utrecht
Telefoonnummer	06 5376 0660
Emailadres	jaap.vant.noordende@rws.nl

Functioneel Installatieverantwoordelijke

Organisatie	District Midden-Nederland
Naam	Karin van de Meer
Bezoekadres	Griffioenlaan 2
Postcode en Plaats	3526 LA Utrecht
Telefoonnummer	06 1132 6325
Emailadres	karin.vande.meer@rws.nl

Technisch Installatieverantwoordelijke

Organisatie	District Midden-Nederland
Naam	Aart van de Kraats
Bezoekadres	Griffioenlaan 2
Postcode en Plaats	3526 LA Utrecht
Telefoonnummer	06 5377 0552
Emailadres	aart.vande.kraats@rws.nl

2.3.5 *Verdeling van overige taken en verantwoordelijkheden*

In samenwerking tussen OG en ON worden na gunning in fase 1 het IVP Ontwerp en de Ontwerp RI&E verder uitgewerkt en gedetailleerd. ON zal separaat een V&G-plan Ontwerpfase opstellen en een V&G-plan Uitvoeringsfase.

RWS heeft voor dit project de invulling van de rol van Coördinator Ontwerp belegd bij de Technisch Manager. De wettelijke Ontwerpfase loopt totdat de schop de grond in gaat en eindigt dus niet na Contractgunning. De Ontwerpfase en Uitvoeringsfase kunnen dus parallel lopen. De Coördinator Uitvoeringsfase is verantwoordelijk voor de veiligheid van de uitvoerende werkzaamheden. Deze rol wordt belegd bij de opdrachtnemer die uiteindelijk het project gaat realiseren.

De Hoofdingenieur Directeur (HID) van Programma's, Projecten en Onderhoud (PPO) is eindverantwoordelijke voor de implementatie van Integrale Veiligheid (IV) in de projecten. Hij legt de uitvoering via de directeuren neer bij de portfoliomanagers. De projectmanager is er verantwoordelijk voor dat veiligheid binnen het project naar de juiste maatstaven wordt ingebracht. De uitvoering van die taak wordt binnen het IPM-team ingevuld door de Technisch Manager.

Hoofdingenieur Directeur

- Is eindverantwoordelijk voor veilig werken voor en door Rijkswaterstaat PPO;
- Ziet toe dat de directeuren veiligheid meewegen bij het nemen van besluiten.

Directeuren PPO

- Zorgen voor het meewegen van veiligheid bij het nemen van besluiten;
- Zien toe dat veiligheid onderdeel is van de verantwoordingsrapportages;
- Stimuleren van een proactieve veiligheidscultuur;
- Laten uitvoeren van een second opinion op veiligheid in het project.

Portfoliomanager

- Implementeert Integrale Veiligheid in de projecten
- Bespreekt stand van zaken Integrale Veiligheid met projectmanagers (verantwoordingsrapportages);
- Stimuleert dat projectmanagers voldoende aandacht aan veiligheid in hun projecten besteden;
- Neemt veiligheid op in de projectopdracht.

IPM-rolhouders

Taken en verantwoordelijkheden van de rolhouders uit het team Integraal Project Management (IPM) met betrekking tot integrale veiligheid zijn vastgesteld volgens het Kader Integrale Veiligheid in Projecten (KIViP) en Model Veiligheidsorganisatie.

2.4 V&G-Coördinatie bij nevenaanneming

Vanuit het Arbeidsomstandighedenbesluit (artikelen 2.31 en 2.33) is de opdrachtnemer verantwoordelijk voor de V&G-coördinatie op het project. Er zijn binnen het project momenten dat onderhoud (gepland en ongepland) wordt uitgevoerd door een andere betrokken partij zijnde PARK (nevenaannemer). Ter voorkoming van ongevallen, door bijvoorbeeld onvoldoende communicatie of niet geplande bediening van de machines, zullen de betrokken partijen (ON en PARK) moeten afstemmen wie op welk moment Coördinator Uitvoering is en verantwoordelijk is voor de daaraan gekoppelde taken. Opdrachtgever moet vervolgens geïnformeerd worden over de afspraken die de partijen over deze V&G-coördinatie maken.

2.5 Planning van de werkzaamheden

Start aanbesteding	Q1 - 2023
Gunning (2-fasen)	Q4 - 2023
Start ontwerp/voorbereidingsfase	Q4 - 2023
Start uitvoering/realisatiefase	Q1 - 2025
Beoogde uitvoeringsduur	15 maanden
Openstelling	Q2 - 2026
Verzoek tot oplevering	Q4 - 2026

2.6 Melding

Artikel 2.27 van het Arbeidsomstandighedenbesluit (AB) schrijft voor dat door de opdrachtgevers bouwprojecten aangemeld moeten worden bij de toezichthouder, de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA) indien:

- a. De geraamde duur van de totstandbrenging van het bouwwerk meer dan 30 werkdagen beslaat en op de bouwplaats meer dan 20 werknemers tegelijkertijd arbeid zullen verrichten, of
- b. Met de totstandbrenging van het bouwwerk meer dan 500 mensdagen zijn gemoeid.

Voor aanvang van de eerste werkzaamheden dient een melding te worden gedaan en worden opgenomen in dit IVP alsmede een kopie op de bouwplaats op te hangen.

3 Maatregelen

In dit hoofdstuk worden per van toepassing zijnde veiligheidsdomein (zie § 1.4) de maatregelen beschreven waarmee de geïdentificeerde risico's (bijlage C) worden gemitigeerd (gereduceerd). Toelichtingen op wet- en regelgeving die van toepassing zijn op de diverse veiligheidsdomeinen zijn opgenomen in bijlage 1.2 van het Kader Integrale Veiligheid in Projecten (KIViP), versie 3.3.0. Het KIViP is, waar van toepassing, aanvullend op dit IVP.

Hoewel het IVP een dynamisch document is, en geactualiseerd wordt zodra de werkzaamheden daartoe aanleiding geven, geldt dit zeker voor dit hoofdstuk. De risico's en maatregelen, opgesomd in dit hoofdstuk, zijn niet limitatief. Bijlage C (de Ontwerp RI&E) dient daar en tegen actueel en volledig te zijn en doorlopend te worden bijgehouden.

Dit IVP en onderliggende Ontwerp RI&E (bijlage C) dienen als input voor de volgende ontwerp- en realisatiefase. Om te borgen dat de input onverminderd wordt meegenomen zijn eisen opgesteld in de Vraagspecificatie Proces (VSP). De betreffende eisen zijn opgenomen in paragraaf 2.3 van de VSP.

3.1 Algemeen

Deze paragraaf bevat algemene beheersmaatregelen die niet voortkomen uit een specifiek veiligheidsdomein maar worden ingezet door opdrachtgever om de veiligheid te borgen. Specifiek voor arbeidsveiligheid is daarbij van toepassing dat de vergewisplicht (AB, artikel 2.26) wordt nagekomen door:

- Het toetsen van interne veiligheidsdocumenten door de V&G-Coördinator Opdrachtgever tijdens vastgestelde sleutelmomenten;
- De opdrachtgever door het accepteren en accorderen van veiligheidsdocumenten welke zijn opgesteld door de opdrachtnemer;
- Uitvoeren van risicomanagement gedurende de voorbereidingsfase, aanbestedingsfase en uitvoeringsfase;
- Uitvoeren van waarnemingen tijdens Safety Walks, veiligheidsrondes en werkbezoeken;
- Veiligheid altijd als agendapunt bij interne en externe overleggen op te nemen;
- Uitvoeren van toetsen met betrekking tot veiligheidsmanagement.

3.2 Arbeidsveiligheid

De veiligheid van personen die beroepshalve aanwezig zijn.

Het aspect arbeidsveiligheid is één van de belangrijkste veiligheidsaspecten als het gaat om directe impact op personen. De prioriteit ligt bij veiligheidsmanagement ten behoeve van eigen personeel en medewerkers van partijen die in opdracht van RWS werken.

Hierover bestaat uitgebreide wet- en regelgeving zoals de Arbowet. In de Arbowet heeft Opdrachtgever (samen met Opdrachtnemer) duidelijk omschreven taken en verantwoordelijkheden zoals het bijhouden van een veiligheidsdossier met daarin een Risico-inventarisatie (RI&E), V&G-plan(nen) en ongevallenregistratie(s). Inzet

wordt dus van zowel de Opdrachtgever als van de Opdrachtnemer verwacht. Het Arbobesluit maakt formeel geen onderscheid in een V&G-plan ontwerp en een V&G-plan uitvoering. De Opdrachtgever is verplicht een aanzet tot een V&G-plan aan te leveren bij de Opdrachtnemer. Het V&G-plan zoals dat in artikel 2.28 van het Arbeidsomstandighedenbesluit wordt bedoeld, dient in de ontwerpfase te worden aangevuld en aan het einde van de ontwerpfase te worden aangepast ten behoeve van de uitvoeringsfase.

Arbeidsveiligheid heeft voor dit project specifiek betrekking op de hoofdonderdelen:

- Werken nabij open water en wegen;
- Beheer, onderhoud en instandhouding;
- Groot onderhoud.

De belangrijkste arbeidsrisico's hebben betrekking op:

- Arbeidsongevallen vanwege raakvlakken van diverse werkzaamheden, doorgaande exploitatie, tijd en ruimtegebrek gedurende realisatie (zoals bijvoorbeeld verdrinking, aanvaar- en aanrijdgevaar, beknelling en vallen van hoogte).

Beheersmaatregelen:

Om arbeidsveiligheid in dit project te borgen zijn de volgende producten opgesteld:

- Veiligheids- en gezondheidsplan (V&G-ontwerpplan), geïntegreerd in dit IVP;
- Risico Inventarisatie & Evaluatie (Ontwerp RI&E), zie bijlage C van dit IVP;
- BTO-keuzenlijst;
- V&G-dossier, zie Integraal Veiligheidsdossier (IVD) in § 4.2.

De beheersmaatregelen in deze documenten dienen de veiligheid te borgen tijdens de uitvoering, onderhoud, instandhouding en sloop van het project.

3.3 Verkeersveiligheid

De veiligheid van verkeersdeelnemers, als gevolg van deelname aan het wegverkeer.

Ten aanzien van dit aspect wordt in Nederland permanent gestreefd naar een verbetering van de verkeersveiligheid. Hiertoe bestaat wettelijke verankering in de vorm van de Wet Beheer Rijkswaterstaatwerken (WBR). Ook is er de Wet Aansprakelijkheid Wegbeheerder. Richtlijnen op dit gebied zijn gegeven in de Werkwijzer Aanleg. Voor tijdelijke situaties is de CROW-publicatie 96b (niet-autosnelwegen) de richtlijn die als minimale norm wordt gehanteerd.

Verkeersveiligheid heeft specifiek betrekking op:

- Werkzaamheden aan de bruggen, weg en voetpaden langs de sluiskolken;
- Gebruik van de eigen weg Koninginnensluis door aanwonenden en verkeersdeelnemers (bijvoorbeeld schoolkinderen) in combinatie met bouw- en werkverkeer;
- Werkzaamheden leiden weggebruikers af.

De belangrijkste risico's voor weggebruikers hebben betrekking op:

- Ongevallen door onvoldoende ruimte of geraakt worden door werkmaterieel (aanrijdgevaar en beknelling);
- Ongevallen door afleiding van weggebruikers door werkzaamheden aan complex Koninginnensluis (aanrijdgevaar en beknelling);

- Ongevallen door negeren van verkeersmaatregelen door werknemers (aanrijdgevaar en beknelling);
- Ongevallen tijdens aan- en afvoer materieel en materialen (aanrijdgevaar en beknelling).

Beheersmaatregelen:

Om verkeersveiligheid in dit project te borgen worden onderstaande beheersmaatregelen voorgesteld:

- Opstellen van een Verkeersmanagementplan en verkeersmaatregelenplannen;
- Opstellen van hijsplannen voor hijswerkzaamheden op het water met een valbereik van de last of kraan op wegen;
- Toepassen van antizichtschermen;
- Instellen van maatregelen conform CROW 96b;
- Houden van toezicht op naleving maatregelen door werknemers.

3.4 Nautische veiligheid

Het beperken van risico's van personen of objecten vanwege transport over zee of binnenwateren.

OG streeft ernaar zoveel mogelijk risico's tijdens de voorbereidingsfase te beheersen. Echter zijn er risico's die OG niet kan beheersen. Deze restrisico's dient de ON in ieder geval te beheersen. Daarnaast dient ON de risico's, m.b.t. veiligheid binnenvaart, te beheersen die uit de eigen RI&E naar voren komen.

Nautische veiligheid heeft specifiek betrekking op:

- Renovatie en onderhoudswerkzaamheden aan de bruggen;
- Werkzaamheden met pontons;
- Werkzaamheden aan remmingwerken;
- Werkzaamheden aan delen van de sluizen.

De belangrijkste risico's voor de scheepvaart hebben betrekking op:

- Doorgaande exploitatie van de vaarweg in combinatie met werkzaamheden en ervarenheid van schippers;
- Ongevallen door bedieningsfouten of storingen in bedieningsproces;
- Ongevallen door onvoldoende ruimte of geraakt worden door werkmaterieel (aanvaargevaar en beknelling);
- Ongevallen door afleiding van vaarweggebruikers door werkzaamheden aan complex Koninginnensluis (aanvaargevaar en beknelling);
- Ongevallen door bezwijken van hijs- of hefmaterieel tijdens werkzaamheden (aanvaargevaar en beknelling).

Beheersmaatregelen:

Om nautische veiligheid in dit project te borgen worden onderstaande beheersmaatregelen voorgesteld:

- Opstellen van een Vaarwegmanagementplan en Vaarwegmaatregelenplannen;
- Uitgangspunten van de richtlijn CROW 96vw hanteren;
- Instellen van scheepvaartbegeleiding bij doorgaande exploitatie met raakvlakken tot andere veiligheidsdomeinen;
- Opstellen van hijsplannen voor hijs- en hefwerkzaamheden vanaf of nabij het water;
- Instellen van maatregelen conform CROW 96vw
- Toepassen van antizichtschermen;

- Naleven van de Scheepvaartverkeerswet (SVW);
- Houden van toezicht op naleving maatregelen door werknemers.

3.5 Waterveiligheid

Veiligheid tegen overstroming, of waterveiligheid, betreft de bescherming van personen of objecten tegen hoogwater.

De wettelijke veiligheidsnormen met betrekking tot overstroming zijn in de Waterwet vastgelegd. Ten behoeve van de bouwfase of voor onderhoudswerkzaamheden zijn afspraken en randvoorwaarden vastgelegd in het contract (Annexen en De Vraag). Deze randvoorwaarden zullen in de Voorbereidingsfase nader moeten worden uitgewerkt.

OG streeft ernaar zoveel mogelijk risico's tijdens de voorbereidingsfase te beheersen. Echter zijn er risico's die OG niet kan beheersen. Het restrisico "Overstromingsgevaar" dient de ON in ieder geval te beheersen. Daarnaast dient ON de risico's, m.b.t. veiligheid tegen overstroming, te beheersen die uit de eigen RI&E naar voren komen.

Werkzaamheden die binnen de projectscope van invloed zijn op de waterveiligheid betreffen:

- Werkzaamheden tijdens hoogwaterperiode;
- Falen van systeem door storingen of foutieve handelingen;
- Falen van waterkerende middelen (keerschot / schotbalken).

Beheersmaatregelen:

Om waterveiligheid in dit project te borgen worden onderstaande beheersmaatregelen voorgesteld:

- Een uitvoeringsplan opstellen waarbij ook betrokken worden:
 - De Beheerder;
 - Het projectteam OG;
 - De vast onderhoud aannemer (PARK);
 - Opdrachtnemer.

3.6 Externe veiligheid

De kans op overlijden naast de transportroute als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval bij het bulktransport van een gevaarlijke stof (via weg, water, spoor en/of leiding).

Veiligheid van personen die zich bevinden buiten de transportroute, specifiek als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval bij het transport van een gevaarlijke stof in bulk (via weg, water, spoor en/of leiding). Externe veiligheid heeft binnen dit project specifiek betrekking op de onderdelen:

- Gevaarlijke stoffen vervoer in bulk op de vaarweg;
- Gevaarlijke stoffen vervoer in bulk over de verkeersweg;
- Gevaarlijke stoffen in opslag op of nabij het complex.

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het transport gevaarlijke stoffen over de openbare weg, de kunstwerken en over het Merwedekanaal door de sluiskolken.

Beheersmaatregelen:

Om externe veiligheid in dit project te borgen worden onderstaande beheersmaatregelen voorgesteld:

- Opstellen, beheren en actueel houden van een calamiteitenplan (in overleg met Veiligheidsregio Utrecht, Gemeente Nieuwegein en de beheerder);
- Inrichten BHV-organisatie;
- Opleiden en instrueren van werknemers;
- Periodiek oefeningen organiseren gericht op worst-case scenario's.

3.7 Machineveiligheid

Hieronder wordt verstaan: 'De veiligheid voor (vaarweg-, weg- en algemene) gebruikers en onderhouds- en bedienend personeel van machines.'

Onderwerpen binnen het project met een raakvlak met Machineveiligheid zijn:

- De functionele veiligheid in het ontwerp en realisatie van machines;
- De aanvullende beveiligingsmaatregelen tijdens bediening en beheer & onderhoud van beweegbare machines;
- Procedures gericht op veilig gebruik van beweegbare machines.

Werkzaamheden binnen de projectscope m.b.t. machine veiligheid betreffen:

- Renoveren van het B&B-systeem;
- Vervangen of aanpassen hekwerken voor veilig gebruik van de machines;
- Maatregelen voortkomend uit het de risicobeoordeling Machineveiligheid;

Met betrekking tot het borgen van machineveiligheid wordt een separaat Machineveiligheidsplan opgesteld. Dit Machineveiligheidsplan is geen bijlage van dit IVP maar er is wel een rechtstreekse relatie met dit plan. Het Machineveiligheidsplan is leidend voor beheersing van de risico's die in de Ontwerp RI&E gaan terugkomen.

3.8 Elektrische veiligheid

Het borgen van de veiligheid op het gebied van ontwerp, realisatie, beheer, onderhoud en gebruik van de elektrische installaties door het beheersen van de relevante risico's en toepassen van de toepasselijke wetten, normen en richtlijnen.

Voor het uitvoeren van werkzaamheden aan bestaande elektrische installaties kan ON gebruik maken van de partij die onder het huidige prestatie- en onderhoudscontract werkzaamheden uitvoert. Op het moment dat ON deze taken overneemt en zelf werkzaamheden aan de elektrische installaties gaat uitvoeren dan dient gewerkt te worden volgens de Bedrijfsvoering Elektrische Installaties (BEI). Hiervoor dient ON een werkplan BEI op te stellen zodat duidelijk is hoe de verschillende taken en verantwoordelijkheden worden ingevuld. In § 2.3.4 worden de installatie verantwoordelijken van RWS genoemd waarmee afstemming dient plaats te vinden.

Werkzaamheden binnen de projectscope m.b.t. elektrische veiligheid betreffen:

- Vervangen laagspanningsinstallatie in hameistijlen;
- Vervangen en aanbrengen verlichting;
- Werken aan / nabij ondergrondse kabels.

Beheersmaatregelen:

Om veiligheid omtrent elektrische veiligheid in dit project te borgen worden onderstaande beheersmaatregelen voorgesteld;

- Opstellen van een werkplan BEI;
- Inzetten ervaring en kennis van aannemer vast onderhoud en storingen.

3.9 Constructieve veiligheid

De veiligheid van personen met betrekking tot het bezwijken van een constructie.

Constructieve veiligheid is afgedekt via wet- en regelgeving met o.a. de Wet Beheer Rijkswaterstaatwerken, het Bouwbesluit en de EuroCodes. Deels wordt deze wetgeving standaard opgenomen in ontwerp- en bouwcontracten. Bij aanvraag van de bouwvergunning dient aan de relevante eisen uit het Bouwbesluit te zijn voldaan.

Werkzaamheden die binnen de projectscope van invloed zijn op de constructieve veiligheid betreffen werkzaamheden aan de bruggen en aan alle overige dragende en kerende constructiedelen van het sluizencomplex

Rijkswaterstaat heeft daarnaast enkele normen waaraan voldaan moet worden indien het specifiek objecten van RWS betref, dit zijn;

- De Richtlijn Ontwerp Kunstwerken (ROK);
- De Richtlijn Beoordelen Kunstwerken (RBK) (voor bestaande objecten);

De belangrijkste risico's met betrekking tot constructieve veiligheid zijn:

- Bezwijken van definitieve constructies (bijvoorbeeld bruggen);
- Bezwijken van tijdelijke constructies (bijvoorbeeld taatskuipen / hijsstellingen / steigers / tijdelijke constructies / droogzetvoorzieningen en keerschotten).

Beheersmaatregelen:

Om constructieve veiligheid in dit project te borgen worden onderstaande beheersmaatregelen voorgesteld:

- Toepassen "Compendium constructieve veiligheid";
- Gebruik het vierogenprincipe in het verificatieproces;
- Opstellen van Veiligheids- en werkplannen;
- Keuren van tijdelijke constructies en steigers.

3.10 Sociale veiligheid

De mate waarin personen beschermd zijn en zich beschermd voelen tegen persoonlijk leed door misdrijven (criminaliteit), overtredingen en overlast door andere mensen.

Onder dit aspect wordt de (veiligheids)beleving van gebruikers in openbare ruimtes begrepen en wordt veroorzaakt door of dreiging van menselijk handelen.

Sociale veiligheid kan worden onderverdeeld in objectieve en subjectieve veiligheid.

- Objectieve veiligheid heeft betrekking op incidenten en (onaangename) voorvallen, zoals mishandeling, diefstal, graffiti en vernieling.
- Subjectieve veiligheid heeft te maken met het gevoel van veiligheid van mensen en is niet te herleiden uit geregistreerde incidenten. Wel is deze te herleiden uit

belevingsenquêtes. Voor zover het gaat over gebruikers worden deze door gemeentes uitgevoerd en voor de eigen medewerkers door de werkgever RWS.

Een gebied is sociaal veilig indien wordt voldaan aan de ZETA-uitgangspunten:

- Zichtbaarheid (licht, openheid en doorzicht);
- Eenduidigheid (zonering en markering);
- Toegankelijkheid (goede toegankelijkheid onder het tegelijkertijd weren van oneigenlijk gebruik);
- Attractiviteit (schoon en heel).

De huidige regelgeving op dit gebied is beperkt, daarnaast zijn ook normen en richtlijnen beschikbaar.

In het project heeft Sociale veiligheid specifiek betrekking op de hoofdonderdelen:

- Inrichting gebied (bijv. afgeschermd of open of bebost);
- Verlichting;
- Monitoring en alarmering;
- Aanlegplaatsen;
- Bereikbaarheid: Hoewel niet expliciet in de beschrijving van sociale veiligheid is opgenomen worden ook de gevolgen en de bestrijding van die gevolgen van ongevallen en incidenten van derden onder dit veiligheidsdomein begrepen. Denk bijvoorbeeld aan traumatische ervaringen door het niet accuraat hulp kunnen verkrijgen en verlenen.

Beheersmaatregelen:

- Aanbrengen afscheiding rondom de kolken;
- Opstellen en onderhouden van een verkeersmanagementplan;
- Onderhouden en functioneel houden van verlichting;
- Opstellen en onderhouden van een calamiteitenplan;
- Regelmatig oefenen van calamiteitsscenario's.

3.11 Brandveiligheid

De veiligheid van personen met betrekking tot brand en de gevolgen daarvan.

Brandveiligheid is afgedekt via wet- en regelgeving met o.a. Bouwbesluit en andere normen en richtlijnen. OG streeft ernaar risico's waar mogelijk in het ontwerp te beheersen.

Maar ook door werkzaamheden zoals snijbranden en lassen neemt het brandgevaar toe. Dit is zeker het geval bij werkzaamheden in de onmiddellijke omgeving van kegel schepen of andere vaartuigen met brandbare stoffen aan boord in de sluizen. Bij het werken op plaatsen waar ophoping van gassen mogelijk is, denk aan besloten ruimten, sleuven en sluiskolken, neemt het risico op explosiegevaar toe.

Beheersmaatregelen:

Indien toch brand(gevaar) of explosie(gevaar) voorkomt is efficiënte en effectieve hulpverlening noodzakelijk. Voor dit veiligheidsdomein is dan ook van toepassing:

- Opstellen en onderhouden van een calamiteitenplan;
- Inrichten BHV-organisatie;
- Opleiden en instrueren van werknemers;
- Regelmatig oefenen van calamiteitsscenario's.

3.12 **Integrale beveiliging**

Integrale beveiliging betreft de fysieke beveiliging/bescherming tegen moedwillige verstoringen van het proces, personen en het object.

Integrale beveiliging is het geheel van maatregelen om een te beveiligen doel te beschermen tegen schadelijke invloeden. Die invloeden kunnen van buitenaf komen, zoals inbraak en criminaliteit, maar ook van binnenuit, bijvoorbeeld fraude en verduistering. Beveiliging is een manier om risico's te verminderen en beheersbaar te maken en de veiligheid te verhogen.

3.12.1 *Beveiliging*

Beveiliging heeft betrekking op bescherming tegen vernieling en vandalisme.

Tijdens de bouwperiode dient de (tijdelijke) inrichting van de bouwplaats veilig te zijn en aan geldende richtlijnen te voldoen. In het V&G plan dient ON te beschrijven hoe hij hier invulling aan geeft.

Beheersmaatregelen:

- Opstellen en onderhouden van een bouwveiligheidsplan;
- Goede afscherming en bewaking van de bouwplaats tijdens de uitvoeringsperiode.

3.12.2 *Cybersecurity*

Binnen dit aspect valt het voor het complex het vervangen van het bediening en besturingssysteem (inclusief software) Op deze scopeonderdelen is de Cybersecurity Richtlijn Objecten RWS van toepassing.

Beheersmaatregelen:

- Aansluitvoorwaarden Nieuwe Netwerkvoorzieningen doorvoeren tijdens de renovatie;
- Maatregelen uit de Cybersecurity Richtlijn Objecten RWS implementeren en onderhouden.

3.13 **Ontwerp RI&E**

De Ontwerp RI&E (bijlage C) vormt de basis voor de maatregelen, afspraken en wijze van toezicht zoals beschreven in dit IVP. De Ontwerp-RI&E is een project specifieke risico-inventarisatie waar risico's in zijn opgenomen die niet terugkomen in de Object RI&E maar wel relevant zijn. De Object-RI&E en andere al gedocumenteerde veiligheidsrisico's zijn opgenomen in de documenten welke onderdeel zijn van het Integraal Veiligheidsdossier (IVD).

Andere risico's die in deze Ontwerp RI&E zijn opgenomen zijn:

- Risico's voortvloeiend uit de BTO-keuzen;
- Areaal- en object gebonden risico's welke niet zijn vermeld in het IVD;
- De generieke samenlooprisico's, zijnde:

- De risico's die het gevolg zijn van de gelijktijdige en achtereenvolgende uitvoering van de werkzaamheden (bijv. meerdere aannemers tegelijk werkzaam in het te onderhouden gebied);
- De risico's die volgen uit de wisselwerking met doorgaande exploitatiewerkzaamheden (bijv. onderhoud aan bermen tegelijkertijd met dit contract en de beschikbaarheid van het object);
- V&G-risico's uit de interactie met de omgeving (bijv. bereikbaarheid i.r.t. veiligheidsregio).

Na gunning van fase 1 werken de OG en ON gezamenlijk de Ontwerp RI&E verder uit als onderdeel van het ook gezamenlijk op te stellen IVP waarvoor dit voorliggend IVP de basis vormt. Gedurende de gehele ontwerpfase dient de Ontwerp RI&E te worden geactualiseerd op basis van vrijkomende informatie uit bijvoorbeeld:

- Risicosessies;
- Overleggen;
- Ervaringen uit andere projecten;
- Wijzigingen in de scope;
- Voortschrijdend inzicht.

3.14 Risico's tijdens de instandhouding van het areaal

Tijdens de uitvoeringsperiode van het project dient het areaal in stand te worden gehouden. Voor specifieke werkzaamheden zijn overeenkomsten afgesloten met (specialistische) bedrijven. Risico's die voortkomen uit de instandhouding van het areaal dient ON op te halen bij de bedrijven die de instandhouding verzorgen en die risico's in het eigen veiligheidsmanagementsysteem te implementeren.

Ook de V&G-coördinatie dient te worden afgestemd tussen de partijen die de renovatie van het project en de instandhouding van het areaal verzorgen.

4 Afspraken

Integrale Veiligheid op het project is de directe verantwoordelijkheid van de Projectmanager. De Technisch manager is benoemd als Coördinator Ontwerp en coördineert het werkproces Integrale Veiligheid waarbij hij wordt ondersteund door de V&G-Coördinator Opdrachtgever en Projectadviseur Integrale Veiligheid (PIV).

Elke IPM-rolhouder (en andere rolhouders) hebben een (deel)verantwoordelijkheid ten aanzien van Integrale Veiligheid vanuit hun eigen discipline. Voor de IPM-rolhouders is het daarom van essentieel belang, continu goed op de hoogte te zijn van het IVP en proactief deel te nemen aan de ontwikkeling ervan.

Naast de IPM-rolhouders is het van belang dat elke projectmedewerker (intern en extern) zich bewust is van zijn of haar rol en verantwoordelijkheid in het kader van veiligheid. Tijdens de loop van het project wordt regelmatig de aandacht van het projectteam gevraagd voor veiligheid. Het is belangrijk dat veiligheid een vanzelfsprekendheid is, wordt en blijft.

4.1 Projectregels

Om een veilige werkomgeving te creëren en te behouden is het noodzakelijk dat de V&G-afspraken worden opgevolgd. Voor dit project zijn minimaal de hieronder genoemde gedragsregels van toepassing. Opdrachtnemer is vrij om de regels aan te vullen met project- en / of bedrijfsspecifieke V&G-regels.

4.1.1 *Gedragsregels voor alle projectmedewerkers*

Voor dit project gelden de volgende gedragsregels:

1. Ik heb een voorbeeldfunctie.
2. Ik neem veiligheid altijd mee in mijn werk.
3. Ik zorg voor een veilige werkomgeving.
4. Ik stop elke klus die niet veilig voelt.
5. Ik meld (bijna)ongevallen altijd via 0800-8002 en bespreek deze.
6. Ik zorg voor de juiste persoonlijke bescherming.

4.1.2 *Regels voor betreden bouwplaatsen*

Aanvullend op de veiligheidshuisregels RWS, die van toepassing zijn bij het betreden van objecten, zijn door het IPM team van het cluster nog regels opgesteld voor het bezoek van bouwplaatsen (projecten). Dit betreft de volgende regels:

- Bekend zijn met en opvolgen van specifieke projectregels (dus ook te bellen telefoonnummers bij noodsituaties);
- Aan- en afmelden bij de leidinggevende op het project (uitvoerder), of bij een collega indien een project buiten werkuren alleen wordt bezocht;
- Gebruik van veiligheidskleding volgens RWS-voorschriften, overdag minimaal klasse II. In de nacht en bij donker (dus ook in slecht verlichte ruimten) is klasse III voorgeschreven;
- Gebruik van gehoorbescherming bij geluidniveaus > 80 dB(A);

- Gebruik van veiligheidsschoeisel, minimaal klasse "S3";
- Gebruik van een veiligheidshelm;
- Gebruik van een reddingsvest (275 N) binnen 4 meter van de waterkant waar een afdoende afscherming ontbreekt;
- Opvolgen van instructies van projectmedewerkers;
- Niet onder hangende of zwevende lasten verblijven;
- Veiligheidsmaatregelen niet wijzigen of wegnemen zonder toestemming en overleg met de leidinggevende op het project (uitvoerder);
- Gevaarlijke situaties direct melden, ook wanneer geen werkzaamheden worden verricht of personen aanwezig zijn.

4.2 Overdracht Integrale Veiligheid

De V&G-informatie welke is verzameld voorafgaand aan Fase 1 vormt het Integraal Veiligheidsdossier (IVD) ten behoeve van de realisatiefase en zal, tezamen met dit IVP formeel door de opdrachtgever aan de opdrachtnemer worden overgedragen waarbij mondeling toelichting wordt gegeven op de inhoud van de documenten.

4.3 Afstemming

Om Integrale Veiligheid goed te kunnen beheersen en alle betrokkenen goed op de hoogte te houden is het van essentieel belang dat in alle van toepassing zijnde overlegvormen, de betreffende aspecten van Integrale Veiligheid aan de orde worden gesteld. Dit geldt voor zowel in- als externe overlegvormen.

Overleggen kunnen worden onderverdeeld in interne (RWS) overleggen en externe (OG met ON) overleggen. Overleggen die specifiek voor dit project, eventueel in combinatie met andere projecten, worden ingericht zijn:

4.3.1 Interne overleggen

Interne overleggen die gericht zijn op projecten zijn:

Veiligheidsoverleg:

Dit overleg is gericht om overzicht te houden op Integrale Veiligheid, zowel binnen het cluster als binnen de projecten.

- Frequentie: 2 wekelijks;
- Voorzitter: Projectmanager;
- Deelnemers: Projectmanager;
Technisch manager;
V&G-Coördinator Opdrachtgever;
Projectadviseur Integrale Veiligheid;
Deelnemers die op uitnodiging een bijdrage kunnen leveren.

Disciplineoverleg:

Per discipline worden overleggen georganiseerd om de stand van zaken binnen het vakgebied van de discipline te bespreken. Veiligheid is in deze overleggen een vast agendapunt.

- Frequentie: Wisselend en afhankelijk van discipline
(bijvoorbeeld Techniek wekelijks)

- Voorzitter: Rolhouder discipline;
- Deelnemers: Alle medewerkers die behoren tot deze discipline.

T-gesprekken:

In het overleg met de directie is veiligheid een agendapunt. Ambities, doelstellingen en behaalde resultaten met betrekking tot veiligheid komen in dit overleg aan bod.

- Frequentie: 1 x trimester;
- Voorzitter: Portfoliomanager;
- Deelnemers: Portfoliomanager;
Portfolio Assetmanager;
Adviseur Portfoliomanagement;
Adviseur Projectsturing;
Projectmanager;
Manager projectbeheersing.

4.3.2 Externe overleggen

In overleggen met de omgeving en met de ON heeft veiligheid een plaats. Deels kunnen hier knelpunten van stakeholders worden gesignaleerd, daarnaast kan de ambitie van het projectteam en van Rijkswaterstaat worden uitgedragen.

OG en ON stellen na opdrachtverlening gemeenschappelijk een overlegstructuur op waar veiligheid gestructureerd onderdeel van is. Een mogelijke opzet is hieronder getoond maar zal na aanbesteding definitief worden gemaakt.

Project Start Up (PSU):

Dit overleg wordt, zoals de naam al aangeeft, gehouden aan de start van het project en heeft als onder andere als doel kennismaking en formuleren van de gezamenlijke uitdagingen binnen het project.

- Frequentie: Eenmalig (na gunning);
- Voorzitter: Sessieleider;
- Deelnemers: IPM-team RWS;
Regisseur Assetmanagement RWS;
IPM-team ON;
Nader te bepalen adviseurs OG en ON.

Project Follow Up (PFU):

Met dit overleg wordt het project periodiek samenwerkingsgericht gemonitord. Eventuele successen en knelpunten kunnen worden besproken.

- Frequentie: Periodiek (in overleg tussen OG en ON bepalen);
- Voorzitter: Sessieleider;
- Deelnemers: Kernteam RWS;
Regisseur Assetmanagement RWS;
IPM-team ON;
Nader te bepalen adviseurs OG en ON.

Benen op tafel overleg (BOT):

Met dit overleg wordt in kleiner comité en vaker het project periodiek samenwerkingsgericht gemonitord.

Eventuele successen en knelpunten kunnen worden besproken.

- Frequentie: Periodiek (in overleg tussen OG en ON bepalen);
- Voorzitter: Projectmanager (eventueel afwisselend OG en ON);

- Deelnemers: Projectmanager en contractmanager OG;
Projectmanager en contractmanager ON.

Technisch Overleg:

In dit overleg worden de stand van zaken met betrekking tot technische zaken van de renovatie, het vast en het variabel onderhoud besproken. Veiligheid is hierbij een agendapunt, net als bijvoorbeeld gemaakte BTO-keuzen.

- Frequentie: Periodiek (in overleg tussen OG en ON bepalen);
- Voorzitter: Technisch Manager (eventueel afwisselend OG en ON);
- Deelnemers: Technisch Manager en technisch adviseurs OG;
Technisch Manager en technisch adviseurs ON.

Voortgangsoverleg:

In dit overleg worden de stand van zaken en de verslaglegging met betrekking tot de voortgang van het project besproken. Incidenten die in de voorliggende periode zijn voorgevallen dienen in de voortgangsrapportage te zijn opgenomen en kunnen in het overleg worden toegelicht.

- Frequentie: Periodiek (in overleg tussen OG en ON bepalen);
- Voorzitter: Contractmanager (eventueel afwisselend OG en ON);
- Deelnemers: Contractmanager en Technisch Manager OG;
Contractmanager en Technisch Manager ON.

V&G-overleg:

Een periodiek of, bij aanleiding daarvoor, tussentijds overleg waarin V&G issues en meldingen worden besproken maar ook vooruit wordt gekeken naar geplande (risicovolle) werkzaamheden en beheersmaatregelen daarvan worden beoordeeld.

- Frequentie: Periodiek (in overleg tussen OG en ON bepalen);
- Voorzitter: Technisch Manager (eventueel afwisselend OG en ON);
- Deelnemers: Technisch Manager / Coördinator Ontwerp OG;
Technisch Manager ON;
V&G-Coördinator Opdrachtgever;
Coördinatoren Ontwerp en Uitvoering ON;
Projectadviseur Integrale Veiligheid OG;
Leidinggevende onderaannemers (OA).

Risicosessie:

Ter bevordering van het veiligheidsbewustzijn en de veiligheid van bezoekers, derden en de medewerkers die betrokken zijn bij de renovatie, het onderhoud en de bediening worden tijdens de ontwerpfase en de uitvoeringsfase risicosessie georganiseerd. Het doel daarvan is doel risico's van (risicovolle) werkzaamheden inzichtelijk te krijgen of BTO-keuzen weloverwogen vast te stellen.

- Frequentie: Naar behoefte (in overleg tussen OG en ON bepalen);
- Voorzitter: Technisch Manager (eventueel afwisselend OG en ON);
- Deelnemers: Technisch Manager / Coördinator Ontwerp OG;
Technisch Manager ON;
V&G-Coördinator Opdrachtgever;
Coördinatoren Ontwerp en Uitvoering ON;
Projectadviseur Integrale Veiligheid OG;
Leidinggevende onderaannemers (OA);
Specialisten "uit het veld".

Veiligheidscultuurmeting:

Om de veiligheidscultuur binnen het projectteam vast te stellen, wordt regulier binnen het projectteam een Veiligheidscultuurmeting (VCM) uitgevoerd.

Doel hiervan is om de status van heersende veiligheidscultuur binnen het projectteam zichtbaar te maken en aanbevelingen voor verbeteringen te doen.

- Frequentie: Voorgenomen (jaarlijks);
- Voorzitter: Sessieleider (volgens raamcontract RWS);
- Deelnemers: IPM-team OG (en ON);
Regisseur Assetmanagement;
1^e lijns adviseurs disciplines (OG en ON);
Aanvullen naar behoefte.

4.4 Werk- en Rusttijden

Uitgangspunt is dat werktijden worden gehanteerd van maandag tot en met zaterdag tussen 07:00 en 19:00 uur met voldoende pauzemomenten voor de medewerkers. ON dient daarbij te handelen volgens de Arbeidstijdenwet en van de toepassing zijnde CAO.

Indien wordt afgeweken van het hierboven genoemde uitgangspunt dan dient ON, in relatie tot mogelijke omgevingshinder, OG daarover te informeren.

4.5 Handelen bij wijzigingen

Om gevolgen met betrekking tot Integrale Veiligheid door wijzigingen op het contract te beheersen is het nodig dat Verzoeken tot Wijziging (VTW) worden beoordeeld op de domeinen van Integrale Veiligheid.

4.6 Melden en handelen bij incidenten

4.6.1 Calamiteitenplan OG

Om opvolging te kunnen geven aan de afhandeling van calamiteiten stelt RWS een Calamiteitenplan op. Dit calamiteitenplan heeft als doel de communicatie met betrekking tot incidenten en calamiteiten zo snel mogelijk en volgens de juiste communicatiekanalen af te handelen.

4.6.2 Melden van incidenten

Het melden van incidenten op projecten kan op 2 manieren.

1. Door incidenten te melden bij het Meldpunt Incidenten Rijkswaterstaat (MIR). Dit meldpunt is bereikbaar via telefoonnummer 0800-8002 (Weekdagen van 07:00 – 20:00 uur, weekend en feestdagen: 10:00 – 18:30 uur) of via het webformulier op intranet.
2. Door gebruik te maken van een formulier voor bulkmeldingen. Alle incidenten op projecten dienen door ON als bulkmeldingen te worden aangeleverd op een door OG ter beschikking gesteld format.

In incidentele gevallen kan OG beslissen om naast de melding via het formulier voor bulkmeldingen ook een melding te doen via het meldpunt.

4.6.3 *Calamiteitenplan ON*

Om de gevolgen van calamiteiten zo klein mogelijk te houden is het nodig hierop te zijn voorbereid. Daarvoor dient de ON een Calamiteitenplan op te stellen. In dit plan wordt de opvolging en afhandeling beschreven van calamiteiten (alle calamiteiten die verband houden met het project, dus niet alleen wat voorvalt binnen de projectgrenzen). Verplicht te volgen onderdeel van dit plan is een procesbeschrijving die toelicht hoe betrokkenen dienen te handelen bij calamiteiten.

4.7 **Escalatie**

Een escalatie kan onder andere voortkomen uit:

- Een situatie of calamiteit waarbij een direct gevaar voor personen bestaat;
- Een veiligheidsincident waarbij een ernstig of dodelijk ongeval heeft plaatsgevonden.
- De veiligheidsbeleving in de keten achter blijft bij een bepaalde onderdelen of organisatiedelen (zowel mogelijk bij RWS als bij opdrachtnemer(s));
- ON niet voldoet aan de contractuele en /of wettelijke veiligheidseisen.

Escalatie van veiligheidsissues gebeurt via de bottom-up structuur, en indien ON of OA betrokken is, in samenwerking met de ON. Bottom-up betekent:
Adviseur → IPM-rolhouder(s) → Projectmanager → Portfoliomanager → Directieteam

Escalatie van veiligheidsissues /onveilige situaties op het project vanuit het IPM-team richting ON: Technisch Manager → Contractmanager → ON

In beide escalatielijnen kan het IPM-team afhankelijk van de ernst van het incident overwegen om de Water, Verkeer en Leefomgeving (WVL) te informeren.

5 Wijze van toezicht

Monitoren van integrale veiligheid heeft diverse vormen. Zowel opdrachtgever en opdrachtnemer hebben hierin een eigen verantwoordelijkheid. Rijkswater hanteert hierbij onderstaande visie:

- Zacht op de relatie, hard op de inhoud;
- Zakelijk met respect voor elkaars belangen;
- OG bevestigt middels interactie en toetsing het vertrouwen in de beheerste werkwijze van de ON tot het tegendeel blijkt;
- Bij verlies van vertrouwen wordt interactie /toetsing /interventie gebruikt om vertrouwen terug te winnen en ON te laten verbeteren;
- OG is streng doch rechtvaardig om de relatie tussen partijen niet te schaden.

5.1 Opdrachtgever

Als OG dient RWS, om te voldoen aan de vergewisplicht in enige vorm toezicht te houden op de (arbeids)veiligheid op de bouwlocaties. Het houden van toezicht wordt verdeeld in 3 mogelijkheden, te weten:

- Safety Walks;
- Veiligheidsronden;
- Werkbezoeken.

In onderstaande subparagrafen wordt verder uitleg gegeven over deze drie verschillende vormen van toezicht.

Uitgangspunt tijdens alle vormen van toezicht is dat bij bevindingen de betreffende medewerkers en hun direct leidinggevende meteen en rechtstreeks (voor zover mogelijk) worden geïnformeerd over de constatering. Met voldoende onderbouwing kan een eventueel foutieve constatering dan in een ander (lees: juist) perspectief worden geplaatst. Bevindingen, zowel positief als negatief, die voortkomen toezicht worden met de betrokken nabesproken. De verwachting is dat waar nodig vervolgacties voor verbetering worden genomen en herhaling wordt voorkomen.

Medewerkers die in naam van de OG belast zijn met toezicht hebben vrije toegang tot alle werkplekken mits zij voldoende zijn geïnstrueerd en de voorgeschreven beschermingsmiddelen gebruiken.

5.1.1 *Safety Walks*

Dit zijn aangekondigde bezoeken aan bouwlocaties waarbij het management van zowel de OG als de ON aanwezig is. Doel van de Safety Walks is meer inzicht verkrijgen in elkaars werk. Met het uitvoeren van Safety Walks draagt het management tevens het belang van veiligheid uit. De verslaglegging van Safety Walks wordt met alle deelnemers als ook met OG en ON gedeeld.

5.1.2 *Veiligheidsrondes*

Een veiligheidsronde is ook een aangekondigd bezoek en heeft tot doel de status van de integrale veiligheid van het project in kaart te brengen. In het bijzonder wordt er gekeken of de geïdentificeerde (project)risico's beheerst zijn. In de meeste

gevallen zal de PIV een veiligheidsronde uitvoeren en daarbij volgens een gepland schema worden vergezeld door een IPM-rolhouder en/ of een of meer adviseurs. Voor de veiligheidsronden worden dan ook de (project)veiligheidskundige van de ON en de counterpartner van de IPM-rolhouder uitgenodigd. De verslaglegging van Veiligheidsronden wordt met alle deelnemers als ook met OG en ON gedeeld.

5.1.3 *Werkbezoeken*

Dit projectbezoek kan zowel aangekondigd als onaangekondigd worden uitgevoerd. Het doel van werkbezoeken is eveneens het in kaart brengen van de integrale veiligheid. Onaangekondigde bezoeken geven een reële weergave van het veiligheidsgedrag en de veiligheidsmaatregelen tijdens werkzaamheden. Niet alleen de PIV zal werkbezoeken uitvoeren maar ook IPM-rolhouders en adviseurs voeren deze bezoeken uit. Van een werkbezoek volgt geen verslag. Bevindingen worden wel gerapporteerd, bijvoorbeeld via mail en waar mogelijk onderbouwd met foto's.

5.2 **Opdrachtnemer**

De opdrachtnemer bepaalt de eigen vorm van toezicht om de integrale veiligheid voor deze fase te borgen. In de Ontwerpfase worden ook besluiten genomen voor de opvolgende fasen (onderhoud, beheer en sloop). Hoe de opdrachtnemer het toezicht invult dient te worden verwerkt in het V&G- of IVP-plan van de opdrachtnemer.

5.2.1 *Integraal Veiligheidsplan Uitvoering*

Voor de start van de fysieke werkzaamheden op de bouwlocaties dient door ON een IVP Uitvoering te worden opgesteld en ter acceptatie aan de opdrachtgever worden aangeboden. De fysieke werkzaamheden kunnen niet eerder starten dan nadat OG, in het kader van de wettelijke vergewisplicht, acceptatie en goedkeuring heeft gegeven op het IVP Uitvoering van ON. In Annex III van de overeenkomst is aangegeven welke andere documenten minimaal nog meer ter acceptatie of ter toetsing aangeboden moeten worden.

ON is verantwoordelijk voor het veilig (laten) uitvoeren van de werkzaamheden op de bouwlocaties. Het nog op te stellen IVP Uitvoering dient gekoppeld te zijn aan of te verwijzen naar dit voorliggend IVP Ontwerp. Het IVP Uitvoering dient actueel gehouden te worden zodra wijzigingen in de uitvoeringswerkzaamheden of de organisatie daartoe aanleiding geven. Ook voortschrijdend inzicht, bijvoorbeeld in de vorm van gevaren en risico's die nog niet eerder zijn geïnventariseerd kan aanleiding geven om het IVP en/ of de onderliggende documenten te actualiseren.

6 Verantwoording van BTO-keuzen

In de voorbereiding van dit project zijn door de interne opdrachtgever van PPO Midden-Nederland B Sluizen geen BTO-keuzen meegegeven. Toch zullen uit enkele documenten (De Vraag / Inkoopplan) mogelijk nog Bouwkundige, Technische of Organisatorische (BTO) keuzen geformuleerd kunnen worden. Oorzaak is dat men bij het opstellen van deze documenten er niet van doordrongen is geweest dat men automatisch BTO-keuzen heeft gemaakt. Als gevolg daarvan is ook niet naar alternatieve oplossingen gezocht of gedocumenteerd voor de fase die in de volgende projectfase volgt.

In aanloop naar de gunning van de contractfase zal het PPO projectteam, waar van toepassing en mogelijk, BTO-keuzen gaan formuleren. De BTO-keuzen worden in een volgende versie van dit IVP toegevoegd als bijlage D.

7 Opleiding en instructie

Werkgevers dienen hun werknemers (eigen en inhuur medewerkers) doeltreffend te informeren (Arbeidsomstandighedenwet (AW), artikel 8) en specifiek voor bouwplaatsen dient voorlichting en instructie te zijn opgenomen in het V&G-plan (AB, artikel 2.28). De wijze van opleiding en instructie voor het project Koninginnensluis is in dit hoofdstuk van het IVP beschreven.

7.1 Opdrachtgever

In het clusterveiligheidsplan (CVP) van Midden-Nederland B Sluizen zijn de minimale opleidings- en instructie eisen voor de clustermedewerkers vastgelegd. De minimale eisen die voor medewerkers van Rijkswaterstaat van toepassing zijn voor het project Koninginnensluis zijn dat zij:

- de gedragsregels (§ 4.1.1 van dit IVP) kennen;
- de regels voor betreden van bouwplaatsen kennen (§ 3.2.5 van het CVP).
- de e-learning Integrale Veiligheid hebben gevolgd op het Leerportaal van Infrastructuur en Waterstaat (I&W);
- die zelfstandig een bouwplaats bezoeken de e-learning Veiligheidsintroductie Rijkswaterstaat (VIR) met voldoende resultaat hebben gevolgd op het Leerportaal van Infrastructuur en Waterstaat (I&W);
- die zelfstandig een bouwplaats bezoeken beschikken over een geldig VCA-VOL diploma;
- beschikken over een geldige GPI;
- bekend zijn met de Veiligheidshuisregels Rijkswaterstaat;
- bekend zijn met juist gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM);
- bekend zijn met het melden van gevaarlijke situaties en incidenten.

7.2 Opdrachtnemer

Voor de opdrachtnemer is ook van toepassing dat hij voldoet aan de artikelen uit de AW en het AB zoals genoemd in de inleiding van dit hoofdstuk. ON stelt op basis van het IVP Uitvoering en de project RI&E aanvullende instructies op voor de eigen werknemers, personeel van onderaannemers, medewerkers van de OG en bezoekers aan het project. In de instructie worden specifieke gevaren benoemd en beheersmaatregelen toegelicht. Indien de (arbeids)omstandigheden daar aanleiding voor zijn dan worden de instructies daarop afgestemd. Communicatie, voorlichting en instructie dient te gebeuren in een voor de medewerkers begrijpbare taal.

Bijlage A Afkortingen

In onderstaande tabel zijn de verklaringen opgenomen van de afkortingen die in dit Integraal Veiligheidsplan zijn gebruikt.

Afkorting	Betekenis
AB	Arbeidsomstandighedenbesluit
AW	Arbeidsomstandighedenwet
B&B	Bediening en Besturing
BEI	Bedrijfsvoering Elektrische Installaties
BTO	Bouwkundige, Technische en Organisatorische
BOT	Benen op tafel overleg
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CD	Corporate dienst
CIV	Centrale informatievoorziening
CM	Contractmanager
CROW	Stichting centrum voor regelgeving en onderzoek in de grond-, water- en wegenbouw en de verkeerstechniek
CVP	Clusterveiligheidsplan
dB(A)	Eenheid waarin de sterkte van geluid wordt weergegeven
GPI	Generieke Poort Instructie
HB	Hummingbird
HID	Hoofd Ingenieur Directeur
IPM	Integraal Project Management
IA	Industriële Automatisering
IV	Integrale Veiligheid
IVD	Integraal Veiligheidsdossier
IVP	Integraal Veiligheidsplan
I&W	Infrastructuur en Waterstaat
KIVIP	Kader Integrale Veiligheid in Projecten
LBS	Landelijke Brug- en Sluisstandaard
MIR	Meldpunt Incidenten Rijkswaterstaat
MPB	Manager Projectbeheersing
OA	Onderaannemers
OG	Opdrachtgever
OM	Omgevingsmanager
ON	Opdrachtnemer
PBM	Persoonlijk Beschermingsmiddel
PFU	Project Follow Up
PIV	Projectadviseur Integrale Veiligheid
PM	Projectmanager
PPO	Programma's, Projecten en Onderhoud
PSU	Project Start Up
RAM	Regisseur Asset Management
RBK	Richtlijn Beoordelen Kunstwerken
RI&E	Risico inventarisatie & -evaluatie
ROK	Richtlijn Ontwerp Kunstwerken
RWS	Rijkswaterstaat
SVW	Scheepvaartverkeerswet

Afkorting	Betekenis
TM	Technisch Manager
V&G	Veiligheid en Gezondheid
VCA-VOL	Veiligheid Checklist Aannemers; Veiligheid voor Operationeel Leidinggevenden
VCM	Veiligheidscultuurmeting
VIR	Veiligheidsintroductie Rijkswaterstaat
VSA	Vraagspecificatie algemeen
VSP	Vraagspecificatie Proces
VTW	Verzoek tot Wijziging
WVL	Water, Verkeer en Leefomgeving
VWM	Verkeer- en watermanagement
WBR	Wet Beheer Rijkswaterstaatwerken

Tabel 1: Lijst met afkortingen

Bijlage B Definities

Algemene definities	
Veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's die kunnen leiden tot letsel of economische of milieuschade.
Integrale veiligheid	Alle veiligheidsdomeinen van een systeem in samenhang beschouwd, gedurende de volledige lifecycle van een object of een netwerkschakel.
Risico	Een risico is een onzekere toekomstige gebeurtenis met negatieve consequenties, op het gebied van persoonlijk leed, economische en milieuschade en imagoschade. Onder veiligheidsrisico's worden met name de eerste twee verstaan. Een risico wordt veelal beschreven als product van kans van optreden en gevolg.
Beheersen van Risico's	Indien het risico niet kan worden weggenomen dient het op een voor RWS acceptabel niveau te worden gebracht. Acceptabel is een op basis van de risicomatrix afgewogen risico. Het restrisico moet expliciet afgewogen conform kader VM

Definities veiligheidsdomeinen	
NB Onderstaande veiligheidsdomeinen zijn van toepassing gedurende alle levensfasen van een object (kunstwerk, (vaar)wegvak, machine, installatie, etc.)	
Arbeidsveiligheid	Het wegnemen van en/of het preventief beheersen van risico's bij de uitvoering van werkzaamheden door medewerkers van Rijkswaterstaat en door diegenen die voor RWS werken.
Verkeersveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's voor verkeersdeelnemers op de weg.
Nautische veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen risico's voor verkeersdeelnemers op de vaarweg en op zee.
Waterveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van overstromen, wateroverlast en waterschaarste.
Externe veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van incidenten met gevaarlijke stoffen langs transportroutes (weg, water, spoor, buisleiding) of stationaire installatie.
Machineveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van machines.
Elektrische veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van elektrische installaties.
Tunnelveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's voor verkeersdeelnemers in tunnels.
Constructieve veiligheid	Het wegnemen van en (proactief) beschermen tegen risico's van bezwijken van een constructie.
Sociale veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's voor medewerkers van RWS en gebruikers van onze voorzieningen tegen gevaar dat veroorzaakt wordt door of dreigt van de kant van menselijk handelen in de openbare ruimte.
Brandveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van brand.
Integrale beveiliging	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van menselijk gedrag (bewust en onbewust, bedoeld en onbedoeld, gewild en ongewild) die de staat, aard en functionaliteit van het areaal van Rijkswaterstaat kunnen aantasten.

Definities binnen Integrale beveiliging	
Fysieke beveiliging	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van fysiek menselijk gedrag (bewust en onbewust, bedoeld en onbedoeld, gewild en ongewild) die de staat, aard en functionaliteit van het areaal van Rijkswaterstaat kunnen aantasten.
Informatiebeveiliging	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van menselijk gedrag in de vorm van indringing in de informatiesystemen (bewust en onbewust, bedoeld en onbedoeld, gewild en ongewild) die de staat, aard en functionaliteit van het areaal van Rijkswaterstaat kunnen aantasten.
Bescherming persoonsgegevens	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van onrechtmatig en/of onrechtvaardig gebruik van persoonsgegevens.

Bijlage C Ontwerp RI&E

Deze bijlage bevat de concrete risico's verbonden aan werkzaamheden binnen de projectscope, te weten objectspecifieke risico's en samenlooprisico's. Deze vormen de basis voor de maatregelen, afspraken en wijze van toezicht zoals beschreven in dit IVP.

De Ontwerp RI&E wordt zoveel mogelijk actueel gehouden waardoor versies elkaar snel kunnen opvolgen. Een vernieuwde versie van de Ontwerp RI&E hoeft niet vanzelfsprekend te leiden tot een volgende versie van het IVP.

Bijlage D Overzicht met BTO-keuzen

Deze bijlage bevat een uitwerking van de BTO-keuzen uit hoofdstuk 6.
Anders dan bij de Ontwerp RI&E zal een vernieuwde versie van het BTO-keuzen overzicht wel van invloed zijn op de versie van het IVP, tenminste wanneer het een nieuwe of vervallen BTO-keuze betreft.